ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ, СЪГЛАСНО МЕЖДУНАРОДНИТЕ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ ПРИ ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛИ

I. Мотиви за въведеното данъчно третиране

Промяната е продиктувана от влизането в сила от 01.01.2019 г. на новия МСФО 16 „Лизинг“ и от необходимостта от еднакво данъчно третиране, независимо от това дали данъчно задължените лица прилагат като счетоводна база Международните или Националните счетоводни стандарти.

Според МСФО 16 „Лизинг“ договорите за оперативен лизинг при лизингополучателите следва да се отчитат счетоводно по аналогичен начин на договорите за финансов лизинг. По правилата на МСФО 16 ще възникнат следните счетоводни операции:

- ✓ Признаване на т. нар. *„актив с право на ползване“*, най-често за ползването на дълготраен материален актив;
- ✓ Начисляване на счетоводни амортизации за срока на наемния договор;
- ✓ Признаване на пасив с настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, както и
- ✓ Признаване на лихвени разходи при всяко наемно/лизингово плащане, така както досега се отчиташе лихвеният компонент при финансовия лизинг.

Следователно, ако досега се признаваше за счетоводни и данъчни цели пропорционален разход за наем за целия срок на наемния договор, то при новия подход по МСФО 16 „Лизинг“ спрямо оперативния лизинг ще е налице отчитане на разход за амортизация и разход за лихви.

Възприетият от законодателя подход елиминира ефектите от МСФО 16 „Лизинг“ при лизингополучателите с цел постигане на данъчна равнопоставеност, независимо от прилаганата счетоводна база.

II. Данъчен механизъм

От 01.01.2019 г. е въведен данъчен механизъм за различно третиране на двете форми на договора за лизинг (оперативен/експлоатационен или финансов) за лицата - лизингополучатели, прилагащи МСС, като се реферира към Националните счетоводни стандарти (Счетоводен стандарт 17 „Лизинг“).

ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ, СЪГЛАСНО МЕЖДУНАРОДНИТЕ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ ПРИ ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛИ

Този механизъм засяга всички видове данъци в закона.

Съгласно чл. 11а, ал. 1 и 2 от ЗКПО данъчното третиране се изразява в следното:

ПРИЗНАВАТ СЕ ЗА ДАНЪЧНИ ЦЕЛИ

Разходите и приходите, определени съгласно правилата на СС 17 „Лизинг“ по отношение на експлоатационния лизинг, приложени към съответните договори за оперативен лизинг по чл. 11а, ал. 1 от ЗКПО. Сумите се третират като счетоводни разходи и приходи за целите на закона.
(чл. 11а, ал. 2 от ЗКПО)

НЕ СЕ ПРИЗНАВАТ ЗА ДАНЪЧНИ ЦЕЛИ

Счетоводно отчетените разходи и приходи във връзка с договори за оперативен лизинг, съгласно МСС, при лизингополучателите.
(чл. 11а, ал. 1 от ЗКПО)

ВНИМАНИЕ!

Активи с право на ползване във връзка с договори за оперативен лизинг, съгласно МСС, признати при лизингополучатели, не са данъчни амортизируеми активи.
Тези активи не се завеждат в данъчния амортизационен план.

При лизингополучатели по оперативен лизинг, прилагащи МСС:

- ✓ **не се признават** за данъчни цели счетоводно отчетените съгласно МСС разходи и приходи по договорите за оперативен лизинг;
- ✓ активът с право на ползване **не е данъчен амортизируем актив**;
- ✓ **признават се** за данъчни цели разходите и приходите, определени съгласно правилата на СС 17 „Лизинг“ по отношение на експлоатационния лизинг, т.е. ще се признават счетоводни разходи, определени така както е предвидено в т. 5.2 от СС 17.

ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ, СЪГЛАСНО МЕЖДУНАРОДНИТЕ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ ПРИ ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛИ

Според чл. 11а, ал. 2 ЗКПО разходите и приходите, определени съгласно правилата на СС 17, се третират като счетоводни разходи и приходи за целите на закона. Това правило се прилага както при определяне на корпоративния данък (формиране на данъчни постоянни разлики и данъчни временни разлики), така и за целите на данъка при източника и за определяне на данъка върху разходите.

Пример 1: за целите на формиране на данъчни временни разлики:

Определените съгласно СС 17 „Лизинг“ разходи за наем биха могли да формират ДВР, ако наемът се дължи на физическо лице, но не е платен към 31.12 на съответната година.

Пример 2: определяне на данъка върху разходите за лично ползване:

В данъчната основа за облагане с данък върху разходите за лично ползване ще се включат **не** отчетените съгласно МСФО 16 „Лизинг“ разходи за лихви и амортизации, а определените съгласно СС 17 разходи за наем.

➢ ***Данъчно третиране на „заварените случаи“ към 01.01.2019 г. - § 29 от ПЗР на ЗИДЗКПО:***

✓ Член 82 от ЗКПО не се прилага при промяна в счетоводната политика в резултат на прилагането на МСФО 16 „Лизинг“.

Това означава, че ефектите във връзка с преминаването към МСФО 16 на 01.01.2019 г., рефлектиращи върху неразпределената печалба, няма да бъдат взети предвид при определяне на данъчния финансов резултат за 2019 г. по правилата на чл. 82, ал. 1 – 6 от ЗКПО за данъчно третиране и корекции при промяна в счетоводна политика.

III. Допълване на данъчния режим по отношение на договори за продажба с обратен лизинг, класифициран като оперативен лизинг, съгласно МСС, при продавачи лизингополучатели (чл. 11а, ал. 3, 4 и 5 от ЗКПО)

ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ, СЪГЛАСНО МЕЖДУНАРОДНИТЕ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ ПРИ ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛИ

Характеристика на сделката по продажба с обратен лизинг: Продажбата с обратен лизинг е сделка, при която предприятие - продавач продава даден актив на друго предприятие - купувач, след което веднага го наема обратно в условията на финансов или оперативен лизинг. При този вид търговски сделки продавачът става лизингополучател, а купувачът - лизингодател.

Целта на новите разпоредби (в сила от 18.02.2022 г.) е предотвратяване на разнопосочни тълкувания на съществуващите законови разпоредби по отношение на тези сделки.

Данъчен механизъм

Съгласно чл. 11а, ал. 3 и 4 от ЗКПО данъчното третиране се изразява в следното:

ПРИЗНАВАТ СЕ ЗА ДАНЪЧНИ ЦЕЛИ

Разходите, приходите, печалбите и загубите, определени съгласно правилата на СС 17 „Лизинг“ по отношение на договори за продажба с обратен лизинг, класифициран като експлоатационен лизинг, приложени към съответните договори по ал. 3. Сумите по изречение първо се третират като счетоводни разходи, приходи, печалби и загуби за целите на закона.
(чл. 11а, ал. 4 от ЗКПО)

НЕ СЕ ПРИЗНАВАТ ЗА ДАНЪЧНИ ЦЕЛИ

Счетоводно отчетените разходи, приходи, печалби и загуби във връзка с договори за продажба с обратен лизинг, класифициран като оперативен лизинг, съгласно МСС, при продавачи лизингополучатели, не се признават за данъчни цели.
(чл. 11а, ал. 3 от ЗКПО)

ВНИМАНИЕ!

Активи с право на ползване във връзка с договори за продажба с обратен лизинг, класифициран като оперативен лизинг, съгласно МСС, признати при продавачи лизингополучатели, не са данъчни амортизируеми активи.
Тези активи не се завеждат в данъчния амортизационен план (чл. 11а, ал. 3, изр. 2-ро)

ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ, СЪГЛАСНО МЕЖДУНАРОДНИТЕ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ ПРИ ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛИ

Резултат от данъчната регулация:

За данъчни цели се елиминират всички суми, отчетени и признати по реда на МСФО 16 „Лизинг“, а се признават сумите за разглежданите транзакции, които биха били признати съгласно Счетоводен стандарт 17 „Лизинг“.

Внимание!

✓ В чл.11а, ал. 5 е уточнено: прилагането на специалните норми за данъчно третиране на продажбата с обратен лизинг изключва прилагането на общите норми за третиране на лизинговите договори, регламентирани в чл.11а, алинеи 1 и 2 от ЗКПО.